

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat per 2023-12-31

Västerås kommun

Revisionsrapport
Mars 2024

*Projektledare Rebecka Hansson
Projektmedarbetare Elisabeth Husdal,*

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av respektive rapport. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med fullmäktiges beslutade mål för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?
3. Disponeras resultatutjämningsreserv enligt fullmäktiges riktlinjer?
4. Är styrelsens förslag för hantering av ev. negativt balanskravsresultat förenligt med fullmäktiges riktlinjer?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 6:13, 11:1, 11:6, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8-11:11, 11:12 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats per 2023-03- och som behandlats av kommunstyrelsen 2023-03-20.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningschef.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

Västerås stads styrmodell:

Basen i Västerås stads styrmodell utgörs av värdegrund och vision, de ska ange riktningen för arbetet nu och framåt. I visionen finns ett antal mål att sträva mot. Målen är uppdelade i fem rubriker:

- Världsledande kunskap
- Den mälarnära staden
- Tillsammans för Västerås
- Västerås i världen, världen i Västerås
- Handlingskraft och stolthet

Kommunfullmäktige har dessutom antagit två program för att konkretisera hållbarhetsarbetet till lokal nivå. Ett ekologiskt program och ett socialt hållbarhetsprogram. Programmen ska utgöra ett underlag för de gemensamma och enskilda aktiviteter som upprättas för att nå de övergripande målen för att nå en hållbar utveckling av staden.

Kommunfullmäktige har tagit fram mål utifrån de fyra perspektiven, kund, kvalitet, medarbetare och ekonomi som tillsammans ska bidra till en helhet gällande finansiella mål och mål för den kommunala verksamheten. Perspektivet ekonomi anger de fyra finansiella nyckeltal som finns för god ekonomisk hushållning varav ett gäller för koncernen.

Bedömning av god ekonomisk hushållning görs genom att följa upp kommunfullmäktiges mål, inklusive balanskravet och de finansiella målen för Västerås stad och Västerås stads koncern. Bolagen följs upp enligt ägardirektiven och kommunalförbunden enligt förbundsordningen.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelse:

Årsredovisningens förvaltningsberättelse innehåller ett avsnitt benämnt "God ekonomisk hushållning". I detta avsnitt redovisas uppföljning/utvärdering av kommunens verksamhetsmål respektive finansiella mål, uppföljningen görs per nämnd. Samtliga nyckeltal följs upp och jämförelsetal för tidigare år presenteras.

Uppföljningen visar att:

- Perspektiven **Kund** och **Kvalitet** bedöms som helhet vara **delvis** uppfyllda. Bedömningen görs samlad för båda perspektiven. Flertalet nämnder bedömer att målen för Kund och Kvalitet uppfylls helt eller i hög grad 2023. Resterande nämnder bedömde målen som delvis uppfyllda.
- Perspektivet **Medarbetare** bedöms som helhet vara **delvis** uppfyllt. Knappt hälften av nämnderna bedömer att målet är helt eller i hög grad uppfyllt vilket är någon färre än föregående år.
- Perspektivet **Ekonomi** bedöms vara **uppfyllt**. Samtliga tre finansiella nyckeltal är uppnådda. Västerås stads concerns soliditet uppgick till 38,3 procent vilket överstiger målvärdet om 30 procent. Soliditeten uppgick till 52,5 procent vilket är en ökning med 2,0 procentenheter jämfört med förra året och överstiger målet om 40 procent. De finansiella nettotillgångarna uppgick till 0,8 mdkr och låneskulden till 0,3 mdkr vilket innebär att även det tredje finansiella nyckeltalet om att stadens nettoupplåning inte ska överstiga 3 mdkr nåddes.

Bedömningen är att Västerås stad har en fortsatt god ekonomisk hushållning. Perspektiven Kund, Kvalitet och Medarbetare bedöms i en övervägande del av nämnderna vara helt eller i hög grad uppfyllda. Perspektivet Ekonomi var fortsatt starkt och både Västerås stad och Västerås stads koncern uppfyllde klart de uppsatta finansiella målen. Vi instämmer i den bedömning som gjorts.

Korta kommentarer kring ekonomiskt utfall

Årets resultat 2023 för Västerås stad uppgick till 795 mnkr (589 mnkr). Resultatet innebär ett överskott jämfört med budgeten på 716 mnkr. En stor del av resultatet beror på högre skatteintäkter och högre finansnetto än budgeterat. Skatteintäkterna uppgick sammantaget till 10 376 mnkr vilket var 302 mnkr högre än budget. Västerås stads ekonomi stärktes även av högre riktade statsbidrag och lägre verksamhetskostnader på grund av lägre volymer och vakanser. Budgeterat resultat för 2023 var 0,8 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Resultatmålet, över tid, är 2,5 procent exklusive effekter av jämförelsestörande poster (exploateringsintäkter, vinster från försäljningar samt orealiserade vinster och förluster i värdepapper). Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster var 4,8 procent.

Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott på 287 mnkr exklusive realisationsvinster, överskott från leasing och exploatering. Större överskott redovisas hos äldrenämnden med 96,7 mnkr, grundskolenämnden med 17,5 mnkr, utbildningsnämnden 73,2, arbetsmarknadsnämnden med 37,2 mnkr, fastighetsnämnden med 15,8 mnkr samt kommunstyrelsen med 23,5 mnkr. Realisationsvinster redovisas av fastighetsnämnden med 34,7 mnkr och kommunstyrelsen med 18,9 mnkr. Underskott redovisas av nämnden för idrott, fritid och förebyggande med -2,3 mnk, kulturnämnden med -1,9 och byggnadsnämnden -4,8 mnkr.

Kommunkoncernens resultat för året uppgick till 1 017 mnkr vilket är i nivå med föregående år.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

Årets balanskravsresultat uppgår till 551 mnkr. Inga underskott från tidigare år finns att återställa.

BALANSKRAVSRESULTAT	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	795	589
- Realisationsvinster fastighetsförsäljningar	-41	-76
- Realisationsvinster finansiella poster	-21	-82
- Realisationsvinster övrigt	-1	-3
+ Realisationsförluster finansiella poster	0	17
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		
+/- Orealiserade värden i värdepapper	-200	293
-/+Återföring av orealiserade värden i värdepapper		
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	551	738
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv		
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv		
Balanskravsresultat	551	738

Uppställningen visar att Västerås stad klarar årets balanskrav när realisationsvinster för finansiella poster och försäljning av fastigheter och anläggningar är frånräknade.

Granskning av årsredovisning

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västerås stad utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2023-01-01 – 2023-12-31.

Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Samlad bedömning

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med fullmäktiges beslutade mål för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**

Ja, uppfyllt

- **Verksamhetsmål**

Delvis, uppfyllt

2. Är resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- **Följsamhet till balanskravet**

Ja, uppfyllt

Rekommendationer

Granskningen föranleder inga rekommendationer

2024-03-26

Rebecka Hansson

Uppdragsledare

Elisabeth Husdal

Projektledare